TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2009. gada 15. decembrī *

Lieta C-387/05

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2005. gada 21. oktobrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv G. Vilmss [*G. Wilms*], L. Vizadžo [*L. Visaggio*] un K. Katabriga [*C. Cattabriga*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Itālijas Republiku, ko pārstāv I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. de Bellis [*G. De Bellis*], *avvocato dello Stato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ko atbalsta

Dānijas Karaliste, ko pārstāv J. Bērings Līsbergs [*J. Bering Liisberg*] pārstāvis,

Grieķijas Republika, ko pārstāv E. M. Mamuna [*E.-M. Mamouna*] un A. Samoni-Randu [*A. Samoni-Rantou*], kā arī K. Boskovits [*K. Boskovits*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Portugāles Republika, ko pārstāv K. Gerra Santoša [*C. Guerra Santos*], L. Iness Fernandišs [*L. Inez Fernandes*] un Ž. Gomišs [*J. Gomes*], pārstāvji,

Somijas Republika, ko pārstāv A. Gimareša-Purokoski [*A. Guimaraes-Purokoski*], pārstāve,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], E. Levits un K. Toadere [*C. Toader*], tiesneši K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] (referents), M. Ilešičs [*M. Ilešič*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un U. Lehmuss [*U. Lõhmus*],

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*], sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 25. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2009. gada 10. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, laikposmā no 1999. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim vienpusēji atbrīvojot no muitas nodokļiem gan civiliem, gan militāriem nolūkiem izmantojama aprīkojuma importu un atsakoties aprēķināt un pārskaitīt pašu resursus, kas nav iekasēti sakarā ar šo atbrīvojumu, kā arī nokavējuma procentus, kas maksājami sakarā ar šo pašu resursu nenodošanu Komisijas rīcībā [noteiktajā] termiņā, Itālijas Republika nav izpildījusi, pirmkārt, EKL 26. pantā, Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Kopienu Muitas kodekss"), kā arī tādējādi kopīgajā muitas tarifā un, otrkārt, 2., 9., 10. pantā un 17. panta 1. punktā Padomes 1989. gada 29. maija Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1552/89 par Lēmuma 88/376/EEK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu piemērošanu (OV L 155, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1996. gada 8. jūlija Regulu (Euratom, EK) Nr. 1355/96 (OV L 175, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1552/89") un tajos pašos pantos Padomes 2000. gada 22. maija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1150/2000, ar ko īsteno Lēmumu 94/728/EK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 130, 1. lpp.), paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 2. panta 1. punktā Padomes 1988. gada 24. jūnija Lēmumā 88/376/EEK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 185, 24. lpp.) un Padomes 1994. gada 31. oktobra Lēmumā 94/728/EK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 293, 9. lpp.) ir paredzēts:

"[Kopienu] budžetā iekļaujamos pašu resursus veido šādi ieņēmumi:

[..]

b) Kopīgā muitas tarifa nodevas un citas nodevas, ko Kopienas iestādes noteikušas vai paredz noteikt attiecībā uz tirdzniecību ar trešām valstīm, un muitas nodokļi par precēm, uz kurām attiecas Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums;

[..]."

3 Kopienu Muitas kodeksa 20. pantā ir noteikts:

"1. Muitas parāda rašanās gadījumā likumā noteikto muitas nodokļu pamats ir Eiropas Kopienu muitas tarifs.

[..]

3. Eiropas Kopienu muitas tarifā ietilpst:

a) kombinētā preču nomenklatūra;

[..]

c) likmes un citi maksas elementi, ko parasti piemēro kombinētajā nomenklatūrā iekļautajām precēm attiecībā uz:

— muitas nodokļiem

[..]

d) preferenciāli tarifa pasākumi, ko atsevišķām valstīm vai valstu grupām paredz līgumi ar Kopienu, kuros paredzēta tarifa preferenču režīma piešķiršana;

e) preferenciāli tarifa pasākumi, kurus Kopiena atsevišķām valstīm, valstu grupām vai teritorijām noteikusi vienpusēji;

f) autonomi neuzlikšanas pasākumi atsevišķām precēm uzliekamo ievedmuitas nodokļu samazināšanai vai atbrīvošana no tiem;

g) citi tarifa pasākumi, kurus nosaka citi Kopienas tiesību akti.

[..]"

4 Kopienu Muitas kodeksa 217. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ikvienu muitas parāda rezultātā radušos ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, turpmāk sauktu "nodokļa summa", muitas dienesti aprēķina, tiklīdz to rīcībā ir nepieciešamie dati, un ieraksta uzskaites dokumentos vai jebkurā citā līdzvērtīgā dokumentā (iegrāmatošana).

[..]”

5 Saistībā ar Kopienu pašu resursu nodošanu Komisijas rīcībā Eiropas Savienības Padome pieņēma Regulu Nr. 1552/89, kas bija piemērojama laikposmā, par kuru ir šī lieta, līdz 2000. gada 30. maijam. Šī regula, sākot no 2000. gada 31. maija, tika aizstāta ar Regulu Nr. 1150/2000, ar ko tiek kodificēta Regula Nr. 1552/89, negrozot tās saturu.

6 Regulas Nr. 1552/89 2. pantā ir paredzēts:

“1. Šīs regulas piemērošanai Kopienas pašu resursu prasījumus, kas minēti Lēmuma 88/376/EEK, Euratom 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, nosaka, līdzko ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos un paziņošanu debitoram [parādniekam].

1.a Diena, kas jāņem vērā 1. punktā paredzētajai noteikšanai, ir diena, kurā izdara ierakstu muitas noteikumos paredzētajās norēķinu grāmatās.

[..]”

7 Šīs regulas 9. panta 1. punktā ir noteikts:

"Saskaņā ar 10. pantā paredzēto kārtību dalībvalstis pašu resursus ieraksta kredītā kontā, ko Komisijas vārdā atver dalībvalsts kasē vai iestādē, ko tā norīkojusi.

Šo kontu apkalpo par brīvu."

8 Saskaņā ar šīs regulas 10. panta 1. punktu:

"Pēc tam[,] kad, piemērojot Lēmuma 88/376/EEK, Euratom 2. panta 3. punktu, kā iekasēšanas izmaksas atskaitīti 10 %, minētā lēmuma 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto pašu resursu ierakstīšanu izdara ne vēlāk kā pirmajā darba dienā pēc 19. datuma, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kurā saskaņā ar šīs regulas 2. pantu tika noteikts [konstatēts] prasījums.

[..]"

9 Regulas Nr. 1552/89 17. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar 2. pantu noteiktajiem prasījumiem atbilstošā summa tiek nodota Komisijai, kā noteikts šajā regulā."

10 Saskaņā ar Regulas Nr. 1150/2000 22. pantu:

"Regula (EEK, Euratom) Nr. 1552/89 tiek atcelta.

Atsauces uz minēto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās būtu jālasa saskaņā ar pielikuma A daļā ietverto korelācijas tabulu."

11 Tādējādi, izņemot to, ka Regulās Nr. 1552/89 un Nr. 1150/2000 ir atsauces attiecīgi vienā uz Lēmumu 88/376 un otrā uz Lēmumu 94/728, šo abu regulu 2., 9., 10. pants un 17. panta 1. punkts būtībā ir identiski.

12 Ar Padomes 2000. gada 29. septembra Lēmumu 2000/597/EK, Euratom par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 253, 42. lpp.) Regulas Nr. 1150/2000 10. panta 1. punktā paredzētā 10 % likme tika palielināta līdz 25 %.

13 Šī lēmuma motīvu pirmajā punktā ir noteikts:

"Eiropadomes sanāksmē Berlīnē 1999. gada 24. un 25. martā tika izdarīti secinājumi, *inter alia*, par to, ka Kopienas pašu resursu sistēmai vajadzētu būt taisnīgai, atklātai [pārskatāmai], rentablai un vienkāršai, kā arī pamatotai ar kritērijiem, kuri vislabāk atspoguļotu katras dalībvalsts iespējas [spēju] veikt iemaksas."

14 Padomes 2003. gada 21. janvāra Regulas (EK) Nr. 150/2003 par noteiktiem ieročiem un militārajam ekipējumam paredzēto ievedmuitas nodokļu atlikšanu (OV L 25, 1. lpp.), kas pieņemta uz EKL 26. panta pamata, preambulas piektajā apsvērumā ir noteikts:

"Lai būtu iespējams aizsargāt dalībvalstu militāro noslēpumu, jānosaka īpaša administratīva procedūra nodokļu atlikšanas iespēju piešķiršanai. Tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurai paredzēti ieroči vai militārais ekipējums, deklarācija, kas vienlaikus ir arī Muitas kodeksa paredzētā muitas deklarācija būtu pietiekams garants šo prasību ievērošanai. Deklarāciju iesniedz sertifikāta veidā. Jānosaka forma, kādā šim sertifikātam jābūt, lai saistībā ar deklarāciju būtu iespējams izmantot arī datu apstrādes metodes."

15 Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts:

"Šajā regulā ir izklāstīti noteikumi [nosacījumi] par noteiktiem ieročiem un militārajam ekipējumam, ko no trešām valstīm ieved par militāro aizsardzību atbildīgas dalībvalstu iestādes vai citas iestādes šo iestāžu vārdā, paredzēto ievedmuitas nodokļu autonomo atlikšanu."

16 Šīs regulas 3. panta 2. punktā ir arī noteikts:

"Neatkarīgi no 1. punkta militāras konfidencialitātes dēļ sertifikātu un ievestos izstrādājumus var iesniegt citām iestādēm, ko šim nolūkam norādījusi ievedēja dalībvalsts. Šādos gadījumos kompetentā iestāde, kas izsniegusi sertifikātu, līdz katra gada 31. janvārim un 31. jūlijam iesniedz savas dalībvalsts muitas dienestiem kopsavilkuma ziņojumu par ievestajiem izstrādājumiem. Ziņojumam jāaptver 6 mēnešu periods, kas beidzas iepriekšējā mēnesī pirms ziņojuma iesniegšanas termiņa. Tajā jānorāda sertifikātu numuri un izsniegšanas datumi, ievešanas datumi, kā arī ar šiem sertifikātiem ievesto izstrādājumu kopējā vērtība un bruto svars."

17 Saskaņā ar tās 8. pantu Regulu Nr. 150/2003 piemēro no 2003. gada 1. janvāra.

Pirmstiesas procedūra

18 Komisija procedūru pret Itālijas Republiku bija uzsākusi, 1985. gada 25. jūlijā izdodot argumentētu atzinumu, kurā tā atsaucās uz EK līguma 28. panta (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 26. pants) pārkāpumu un Kopienu muitas tiesiskā regulējuma pārkāpumu saistībā ar aprīkojuma ne tikai militāriem nolūkiem importu. Šī procedūra vēlāk tika apturēta.

19 Pēc tam, nepanākusi vienošanos par priekšlikumu Padomes regulai (EEK) par muitas nodokļu pagaidu atlikšanu atsevišķam bruņojumam un militāram aprīkojumam

(OV 1988, C 265, 9. lpp.), Komisija nolēma atjaunot šo procedūru. Tā nosūtīja Itālijas Republikai brīdinājuma vēstuli, datētu ar 2002. gada 31. janvāri, aicinot to iesniegt apsvērumus par EKL 26. panta un Kopienas muitas tiesiskā regulējuma pārkāpumu.

20 Šajā pašā datumā Komisija nosūtīja Itālijas Republikai arī otru brīdinājuma vēstuli, kurā konkrētāk bija skartas attiecīgā pārkāpuma finansiālās sekas. Tā aicināja šo dalībvalsti aprēķināt pašu resursu summu, kas Kopienai netika ieskaitīta par budžeta gadiem, skaitot no 1999. gada 1. janvāra, nodot šos resursu tās rīcībā un samaksāt saskaņā ar Regulas Nr. 1150/2000 11. pantu pienākošos nokavējuma procentus.

21 Tomēr Itālijas Republika uz šīm abām vēstulēm nesniedza nekādu atbildi.

22 Regula Nr. 150/2003 ir stājusies spēkā 2003. gada 1. janvārī.

23 Ar 2003. gada 24. marta vēstuli Komisija atkārtoja savu sākotnējo lūgumu attiecībā uz importu pirms 2003. gada 1. janvāra, jo uz laikposmu pēc šī datuma attiecas Regula [Nr. 150/2003]. Arī šo vēstuli Itālijas Republika atstāja bez atbildes.

24 Tādējādi Komisija nolēma izdot 2003. gada 11. jūlija argumentēto atzinumu, aicinot Itālijas Republiku veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu šī atzinuma prasības divu mēnešu termiņā no tā saņemšanas brīža.

25 Itālijas Republika uz argumentēto atzinumu atbildēja ar 2004. gada 26. februāra vēstuli, kurā tā atsaucās uz EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu, lai pamatotu līdz 2002. gada 31. decembrim piemēroto muitas nodokļu atbrīvojumu. Šajā sakarā tā uzsvēra, ka Regulā Nr. 150/2003 ir atzīta aprīkojuma ne tikai militāriem mērķiem

importa nozīme dalībvalstu drošības interesēs, saskaņā ar tās 2. panta 2. punktu atļaujot muitas nodokļu atlikšanu šī veida aprīkojumam.

26 Ņemot vērā Itālijas Republikas norādīto, Komisija, uzskatot, ka šī dalībvalsts nav izpildījusi argumentētā atzinuma prasības, cēla šo prasību.

27 Ar 2006. gada 5. maija rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs Dānijas Karalistei, Grieķijas Republikai, Portugāles Republikai un Somijas Republikai atļāva iestāties lietā Itālijas Republikas prasījumu atbalstam.

Par prasību

Par pieņemamību

28 Itālijas Republika norāda, ka argumentētajā atzinumā Komisija ir atturējusies prasīt pierādījumus par izmaiņu neesamību tirgus konkurences apstākļos attiecībā uz atbrīvojumu no muitas nodokļa ne tikai militāriem nolūkiem paredzētu preču importam, bet savā prasībā tā ir pieprasījusi šādu pierādījumu.

29 Tomēr ir jākonstatē, ka Komisijas izteiktie iebildumi tās argumentētajā atzinumā un prasības pieteikumā ir identiski. Runājot par Komisijas apgalvojumu par pierādījumu neesamību attiecībā uz konkurences izmaiņu neesamību iepriekš minēto preču tirgū, tās vienīgais mērķis bija noraidīt Itālijas Republikas pamatojumu saistībā ar EKL

296. panta 1. punkta b) apakšpunktu, un tādējādi tas nav jauns iebildums. Tādējādi šīs dalībvalsts norādītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

30 Komisija norāda, ka Itālijas Republika kļūdaini atsaucas uz EKL 296. pantu, lai atteiktos maksāt attiecīgajam importam atbilstošos muitas nodokļus, jo to iekasēšana nav šīs dalībvalsts būtisko drošības interešu apdraudējums.

31 Komisija uzskata, ka tādi pasākumi, ar kuriem tiek izveidotas atkāpes vai izņēmumi, kā EKL 296. pants, ir jāinterpretē šauri. Tādējādi attiecīgajai dalībvalstij, kura atsaucas uz šī panta piemērojamību, esot jāpierāda, ka tā izpilda visus šajā pantā paredzētos nosacījumus, ja tā grasās atkāpties no Kopienu Muitas kodeksa 20. panta, kurā ietverts vispārējais nodokļu iekasēšanas princips, kas noteikts EKL 26. pantā.

32 Tādēļ Komisija apgalvo, ka Itālijas Republikai esot konkrēti un detalizēti jāpierāda, ka attiecīgo muitas nodokļu iekasēšana par importu, par ko ir pamata lieta, apdraud būtiskas šīs dalībvalsts drošības intereses.

33 Pasākumi, kuru rezultātā Kopienai tiek liegti līdzekļi, kuri būtu jāpārskaita tai kā pašu resursi, lai tos veltītu vispārējam militāro izdevumu finansējumam, vismaz bez papildu pamatojuma nevarot tikt uzskatīti par vajadzīgiem, lai aizsargātu būtiskas dalībvalstu drošības intereses.

34 Komisija uzskata, ka Regula Nr. 150/2003 ir piemērojama kopš 2003. gada 1. janvāra un tai nav ticis piešķirts atpakaļejošs spēks. Turklāt šīs regulas juridiskais pamatojums esot EKL 26. pants par muitas nodokļu noteikšanu, nevis EKL 296. pants, ar kuru pat jaunā tiesiskā regulējuma ietvaros nevarot pamatot šajā regulā paredzēto muitas nodokļu atlikšanu.

35 Turklāt attiecībā uz aprīkojumu, kas nav tikai militārs aprīkojums, EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktā esot noteikts papildu nosacījums, lai dalībvalsts varētu atkāpties no pienākuma, kas tai paredzēts Līgumā, proti, ka valsts pasākums nav tāds, kas groza konkurences nosacījumus kopējā tirgū. Šajā lietā neesot ticis norādīts neviens fakts, kas ļautu pierādīt šī nosacījuma izpildi.

36 Komisija šajā sakarā uzsver, ka tas, ka Itālijas Republika nav iekasējusi attiecīgos muitas nodokļus, rada nevienlīdzību starp dalībvalstīm to attiecīgo ieguldījumu Kopienu budžetā aspektā. Šī neiekasēšana samazinot tradicionālos Kopienu pašu resursus, ko varot kompensēt, tikai palielinot tā saucamos "IKP" (iekšzemes kopprodukta) resursus, kas tiek sadalīti starp visām dalībvalstīm.

37 Attiecībā uz pierādījumu, ka attiecīgais muitas nodokļu atbrīvojums ir vajadzīgs, lai aizsargātu būtiskas attiecīgās dalībvalsts drošības intereses, Itālijas Republika uzskata, ka tai tas nebija jāsniedz, jo Kopienu likumdevējs pats ir sniedzis šo pierādījumu, pieņemot Regulu Nr. 150/2003.

38 Itālijas Republika apstrīd Komisijas tēzi, ka saskaņā ar EKL 26. pantu tikai Padomei ir kompetence lemt par iespējamu muitas nodokļa, kas maksājams par noteiktu preci, atbrīvojumu vai atlikšanu un ka tādējādi valsts līmenī pieņemts atbrīvojums esot nelikumīga atkāpe no šī noteikuma.

39 Itālijas Republika norāda, ka, pieņemot Regulu Nr. 150/2003, Kopienu likumdevējs pats ir uzskatījis, ka atbrīvojums no muitas nodokļiem labāk ļauj aizsargāt būtiskas dalībvalstu drošības intereses. Kā uzskata Itālijas Republika, tas pierādot, ka EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktos nosacījumus attiecībā uz vienpusēju atbrīvojuma piemērošanu Itālijas Republika līdz 2002. gada 31. janvārim bija izpildījusi.

40 Tā kā saikne starp muitas nodokļu neiekasēšanu un dalībvalstu būtisku drošības interešu aizsardzību ir tikusi atzīta Regulā Nr. 150/2003, Itālijas Republika neredz iemeslu, kādēļ būtu jāsniedz citi pierādījumi, lai pierādītu draudus, ko būtiskām tās drošības interesēm rada šo nodokļu iekasēšana.

41 Visbeidzot, Itālijas Republika pakārtoti norāda, ka Komisijas lūgums par pašu resursu, kas tikuši apieti sakarā ar muitas nodokļu atbrīvojumu, par ko ir šī lieta, pārskaitījumu esot jānoraida vismaz attiecībā uz laikposmu pirms 2002. gada 31. janvāra papildu brīdinājuma vēstules saņemšanas. Tā norāda, ka, ņemot vērā Komisijas bezdarbību ilgstošā laikposmā no 1985. gada 25. jūlija paziņojuma par argumentēto atzinumu līdz 2002. gada 31. janvāra papildu brīdinājuma vēstules nosūtīšanai, tā varēja uzskatīt, ka šī iestāde netieši ir piekritusi šādam atbrīvojumam. Tādējādi atbilstoši tiesiskās paļāvības aizsardzības principam un tiesiskās noteiktības principam esot jāierobežo pienākums atgūt attiecīgos pašu resursus.

Tiesas vērtējums

42 Kopienu Muitas kodeksā ir paredzēta muitas nodokļu iekasēšana par tādu preču militārām vajadzībām importu, par ko ir [šī] lieta, no trešām valstīm. Nevienā Kopienu muitas regulējuma noteikumā attiecībā uz importa, par ko ir strīds, laikposmu, proti, tam esot no 1998. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim, nav paredzēts īpašs atbrīvojums no ievedmuitas nodokļa šī veida precēm. Tādējādi šajā laikposmā nebija arī skaidri izteikta atbrīvojuma no pienākuma iemaksāt kompetentajām iestādēm pienākošos nodokļus, vajadzības gadījumā papildinot tos ar nokavējuma procentiem.

43 Turklāt no tā, ka tika pieņemta Regula Nr. 150/2003, kurā ir paredzēts atlikt muitas nodokli par noteiktiem ieročiem un militāro aprīkojumu, sākot ar 2003. gada 1. janvāri, var secināt, ka Kopienu likumdevējs pamatojās uz pieņēmumu, ka pirms šī datuma bija pienākums pārskaitīt šīs nodevas.

44 Turklāt Itālijas Republika nevienā brīdī nav noliegusi importa, par kuru ir strīds, esamību aplūkotajā laikposmā. Tā apstrīd vienīgi Kopienu tiesības uz attiecīgajiem pašu resursiem, argumentējot, ka saskaņā ar EKL 296. pantu pienākums maksāt muitas nodokļus par bruņojuma aprīkojuma importu no trešām valstīm radot ievērojamu apdraudējumu tās būtiskām drošības interesēm.

45 Lai gan saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru dalībvalstīm ir kompetence noteikt pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu to iekšējo un ārējo drošību, no tā neizriet, ka šādi pasākumi tiek pilnībā izslēgti no Kopienu tiesību piemērošanas jomas (skat. 1999. gada 26. oktobra spriedumu lietā C-273/97 *Sirdar*, *Recueil*, I-7403. lpp.,

15. punkts, un 2000. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-285/98 *Kreil*, *Recueil*, I-69. lpp., 15. punkts). Kā Tiesa jau ir secinājusi, atkāpes, kas piemērojamas valsts drošības apdraudējuma gadījumos, ir paredzētas EKL 30., 39., 46., 58., 64., 296. un 297. pantā, kas attiecas uz skaidri noteiktiem izņēmuma gadījumiem. No šiem pantiem nevar secināt, ka Līgumā ir paredzēts vispārējs izņēmums, saskaņā ar kuru no Kopienu tiesību piemērošanas jomas tiek izslēgti visi pasākumi, kas veikti valsts drošības apsvērumu dēļ. Ja tiktu atzīts šāds izņēmums, neraugoties uz Līguma noteikumu īpašajiem nosacījumiem, tas varētu apdraudēt Kopienu tiesību saistošo raksturu un to vienveidīgu piemērošanu (skat. 2003. gada 11. marta spriedumu lietā C-186/01 *Dory*, *Recueil*, I-2479. lpp., 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Turklāt EKL 296. un 297. pantā paredzētās atkāpes saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par atkāpēm no pamatbrīvībām (it īpaši skat. 2006. gada 31. janvāra spriedumu lietā C-503/03 Komisija/Spānija, Krājums, I-1097. lpp., 45. punkts; 2007. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-490/04 Komisija/Vācija, Krājums, I-6095. lpp., 86. punkts, un 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā C-141/07 Komisija/Vācija, Krājums, I-6935. lpp., 50. punkts) ir jāinterpretē šauri.

47 Konkrētāk, attiecībā uz EKL 296. pantu ir jānorāda, ka, lai gan tajā ir norādīts uz pasākumiem, kurus dalībvalsts var uzskatīt par vajadzīgiem būtisku savas drošības interešu aizsardzībai, vai informāciju, kuras izpaušanu tā uzskata par pretēju šīm interesēm, tas tomēr nebūtu jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm tiek piešķirtas pilnvaras atkāpties no Līguma noteikumiem, tikai atsaucoties uz šīm interesēm.

48 Turklāt pievienotās vērtības nodokļa jomā Tiesa 1999. gada 16. septembra spriedumā lietā 414/97 Komisija/Spānija (*Recueil*, I-5585. lpp.) ir konstatējusi pienākumu neizpildi, jo Spānijas Karaliste nebija pierādījusi, ka atbrīvojums no šī nodokļa bruņojuma, munīcijas un tikai militārai izmantošanai paredzēta aprīkojuma importam

un iegādei, kas ir Spānijas tiesībās paredzēts atbrīvojums, saskaņā ar EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu bija pamatots ar nepieciešamību aizsargāt būtiskas šīs dalībvalsts drošības intereses.

49 Tādējādi tieši dalībvalstij, kura atsaucas uz EKL 296. panta priekšrocību, ir jāpierāda nepieciešamība izmantot šajā pantā paredzēto atkāpi ar mērķi aizsargāt būtiskas tās drošības intereses.

50 Saskaņā ar šiem apsvērumiem nevar pieļaut, ka kāda dalībvalsts aizbildinās ar militārā aprīkojuma padārdzināšanos sakarā ar muitas nodokļu piemērošanu šāda aprīkojuma importam no trešām valstīm, lai izvairītos no saviem pienākumiem saistībā ar finansiālo solidaritāti attiecībā uz Kopienu budžetu, kaitējot pārējām dalībvalstīm, kuras savukārt iekasē un maksā muitas nodokļus par šādu importu.

51 Attiecībā uz argumentu, ka Kopienu muitas procedūras nespējot nodrošināt Itālijas Republikas drošību, ņemot vērā ar eksportētājvalstīm noslēgtajos līgumos esošās konfidencialitātes klauzulas, ir jāuzsver, kā to pamatoti norādīja Komisija, ka Kopienu muitas sistēmas piemērošana paredz Kopienu un valsts ierēdņu iesaistīšanos, kuriem attiecīgā gadījumā ir konfidencialitātes pienākums, apstrādājot jutīgus datus, lai aizsargātu būtiskas dalībvalstu drošības intereses.

52 Turklāt deklarācijas, kuras dalībvalstīm periodiski jāaizpilda un jānosūta Komisijai, nav tik precīzas, lai nodarītu kaitējumu kā šo valstu drošības, tā konfidencialitātes interesēm.

53 Šajos apstākļos un saskaņā ar EKL 10. pantu par dalībvalstīm noteikto pienākumu atvieglināt Komisijas uzdevumu veikšanu, nodrošinot Līguma ievērošanu, dalībvalstīm ir jānodod šīs iestādes rīcībā dokumenti, kas vajadzīgi, lai pārbaudītu Kopienu pašu resursu pārskaitījuma pareizību. Tomēr šāds pienākums, kā to savu secinājumu 168. punktā norādījis ģenerāladvokāts, nav šķērslis tam, lai dalībvalstis, izskatot katru gadījumu atsevišķi, un ārkārtas gadījumā, pamatojoties uz EKL 296. pantu, varētu ierobežot pārsūtīto informāciju attiecībā uz atsevišķām dokumenta daļām vai neizpaust to vispār.

54 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Itālijas Republika nav pierādījusi, ka ir izpildīti EKL 296. panta piemērošanai nepieciešamie nosacījumi.

55 Iepriekš izklāstītais par EKL 296. panta nepiemērojamību attiecībā uz militārā aprīkojuma importu vēl jo vairāk attiecas uz divējāda — civila un militāra — lietojuma aprīkojumu neatkarīgi no tā, vai tas ticis importēts vienīgi militāriem nolūkiem, vai nē.

56 Attiecībā uz Itālijas Republikas lūgumu par šī sprieduma iedarbības ierobežošanas laikā attiecībā uz pienākumu maksāt apietos pašu resursus sakarā ar muitas nodokļu atbrīvojumu, par ko ir šī lieta, attiecināšanu uz laikposmu pirms 2002. gada 31. janvāra papildu brīdinājuma vēstules saņemšanas, ir jānorāda, ka šis lūgums ir pamatots ar

apgalvoto tiesisko paļāvību, kas esot bijusi šai dalībvalstij sakarā ar Komisijas ilgstošo bezdarbību, kā arī ar Regulas Nr. 150/2003 pieņemšanu.

57 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesa tikai izņēmuma kārtā, piemērojot Kopienu tiesību sistēmai raksturīgo vispārējo tiesiskās drošības principu, var ierobežot iespēju visām ieinteresētajām personām atsaukties uz normu, kuru tā ir interpretējusi, lai apstrīdētu labā ticībā nodibinātās tiesiskās attiecības (it īpaši skat. 2000. gada 23. maija spriedumu lietā C-104/98 *Buchner* u.c., *Recueil*, I-3625. lpp., 39. punkts).

58 Tiesa šādu risinājumu ir izmantojusi tikai ļoti konkrētos apstākļos, kad pastāvēja risks, ka varētu iestāties smagas ekonomiskas sekas, it īpaši saistībā ar tādu tiesisko attiecību lielo skaitu, kas nodibinātas labā ticībā, pamatojoties uz regulējumu, kurš tika uzskatīts par spēkā esošu, un izrādījās, ka privātpersonas un valsts iestādes bija iesaistītas rīcībā, kas neatbilda Kopienu tiesiskajam regulējumam sakarā ar objektīvu un būtisku nenoteiktību attiecībā uz Kopienu tiesību normu piemērojamību; šo nenoteiktību varēja veicināt tāda pati rīcība no citu dalībvalstu vai Komisijas puses (2000. gada 12. septembra spriedums lietā C-359/97 Komisija/Apvienotā Karaliste, *Recueil*, I-6355. lpp., 91. punkts).

59 Pat ja pieņemtu, ka spriedumiem, kas pieņemti saskaņā ar EKL 226. pantu, ir tādas pašas sekas kā spriedumiem, kas pieņemti saskaņā ar EKL 234. pantu, un ka tādēļ tiesiskās noteiktības apsvērumi izņēmuma kārtā liktu ierobežot to iedarbību laikā (skat. 2007. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-178/05 Komisija/Grieķija, Krājums, I-4185. lpp., 67. punkts; 2009. gada 12. februāra spriedumu lietā C-475/07 Komisija/Polija, 61. punkts, un 2009. gada 26. marta spriedumu lietā C-559/07 Komisija/Grieķija, 78. punkts), ir jākonstatē, ka šajā lietā Komisija nevienā procedūras posmā nav atkāpusies no savas principiālās nostājas. Savā deklarācijā, kas izteikta sarunās par Regulu Nr. 150/2003, tā ir izteikusi savu ciešo apņemšanos neatkāpties no muitas

nodevu iekasēšanas, kas bija pārskaitāmas laikposmos pirms regulas spēkā stāšanās, un paturējusi sev tiesības attiecīgi rīkoties šajā sakarā.

60 Tādējādi Itālijas Republikas lūgums par šī sprieduma iedarbības ierobežošanu laikā ir jānoraida.

61 No iepriekš minētā izriet, ka, atbrīvojot no muitas nodokļiem gan civiliem, gan militāriem nolūkiem izmantojama aprīkojuma importu laikā no 1999. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim un atsakoties aprēķināt, konstatēt un nodot Komisijas rīcībā sakarā ar šo atbrīvojumu neiekasētos pašu resursus, kā arī nokavējuma procentus par pašu resursu nenodošanu Komisijas rīcībā noteiktajā termiņā, Itālijas Republika nav izpildījusi, pirmkārt, EKL 26. pantā, Kopienu Muitas kodeksa 20. pantā, kā arī tādējādi kopīgajā muitas tarifā un, otrkārt, Regulas Nr. 1552/89 2., 9., 10. un 17. pantā, kā arī tajos pašos pantos Regulā Nr. 1150/2000 paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

62 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Itālijas Republikai

atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

63 Atbilstoši šī paša panta 4. punkta pirmajai daļai Dānijas Karaliste, Grieķijas Republika, Portugāles Republika un Somijas Republika, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) atbrīvojot no muitas nodokļiem gan civiliem, gan militāriem nolūkiem izmantojama aprīkojuma importu laikā no 1999. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim un atsakoties aprēķināt, konstatēt un nodot Eiropas Kopienu Komisijas rīcībā sakarā ar šo atbrīvojumu neiekasētos pašu resursus, kā arī nokavējuma procentus par pašu resursu nenodošanu Eiropas Kopienu Komisijas rīcībā noteiktajā termiņā, Itālijas Republika nav izpildījusi, pirmkārt, EKL 26. pantā, Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 20. pantā, kā arī tādējādi kopīgajā muitas tarifā un, otrkārt, Padomes 1989. gada 29. maija Regulas (EEK, Euratom) Nr. 1552/89 par Lēmuma 88/376/EEK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu piemērošanu, kas grozīta ar Padomes 1996. gada 8. jūlija Regulu (Euratom, EK) Nr. 1355/96, 2., 9., 10. pantā un 17. panta 1. punktā, kā arī tajos pašos pantos Padomes 2000. gada 22. maija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1150/2000, ar ko īsteno Lēmumu 94/728/EK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu, paredzētos pienākumus;

2) Itālijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

3) Dānijas Karaliste, Grieķijas Republika, Portugāles Republika un Somijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]